

The Development of Training Package Using Experiential Learning Process to Enhance the Public Consciousness of Red Cross Youth Volunteers¹

Nantawat Pattaragorranan²
Wattanee Rojsumrit³
Nipa Sripairot⁴
Ungsinan Intarakamhang⁵

Received: August 15, 2012

Accepted: November 12, 2012

Abstract

The purposes of this R&D were to develop, evaluate and follow the result of using the training package to enhance the public consciousness of 60 Red Cross Youth Volunteers in Bangkok. Varied instruments were used in this study, including the focus group interview form, a first aid knowledge test, first aid skills assessment, a measurement of public consciousness for Red Cross Youth Volunteer and the appropriateness of the training. The data was analyzed by t-test for dependent and analyzed the efficiency of the package training by criterion of 80/80. The results revealed findings: The first trial in one to one tryout by training with 6 people found the rate in the process and from achievement test after training were 80.19% and 80.76%, higher than criterion 80/80. The second trial in small group by training with 12 people found the rate in the process and from achievement test after training were 81.67% and 81.84%, higher than criterion 80/80. The second trial in field group by training with 30 people found the rate in the process and from achievement test after training were 81.48% and 83.46%, the efficiency of the package training was higher than criterion 80/80. The evaluation of learning in study group showed that the first aid knowledge scores and first aid skill of the Red Cross Youth Volunteer after training were higher than before training, significantly different at .05. The result of using the training package evaluated public consciousness of the Red Cross Youth Volunteer after training in a month later were higher than before training significantly different at .05.

Keywords: Public consciousness, Training package to learn from experimental learning, Red Cross Youth Volunteer.

¹ Ph.D. Candidate in Adult Education , Department of Adult Education , Faculty of Education Srinakharinwirot University

² Adult Education , Department of Adult Education , Faculty of Education Srinakharinwirot University.

e-mail: thong_nantawat@hotmail.com. Tel.: 087-687-3786

³ Department of Adult Education , Faculty of Education , Srinakharinwirot University.

⁴ Faculty of Education , Srinakharinwirot University.

⁵ The Behavioral Science Research Institute , Srinakharinwirot University.

การพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของอาสาสมัคร¹

นันทวัฒน์ ภัทรกรนนท์²

วัฒน์ย์ โรจน์สัมฤทธิ์³

นิภา ศรีไพโรจน์⁴

อังคินันท์ อินทรกำแหง⁵

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของอาสาสมัคร เพื่อประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรมและติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของอาสาสมัคร ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม ชุดฝึกอบรม แบบทดสอบวัดความรู้ด้านการปฐมพยาบาล แบบประเมินทักษะด้านการปฐมพยาบาล แบบวัดจิตสาธารณะ และแบบสอบถามความเหมาะสมของชุดฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบค่าที และวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม โดยการหาดัชนีประสิทธิผล ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลการศึกษา พบว่า ในการทดลองหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม ครั้งที่ 1 โดยใช้ฝึกอบรมอาสาสมัครทดลองแบบรายบุคคล จำนวน 6 คน พบว่ามีคะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ 80.19 และคะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละ 80.76 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ในการทดลองครั้งที่ 2 ใช้ฝึกอบรมในกลุ่มเล็ก จำนวน 12 คน พบว่า มีคะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ 81.67 และคะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละ 81.84 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ในการทดลองครั้งที่ 3 ใช้ชุดฝึกอบรมในกลุ่มใหญ่ จำนวน 30 คน พบว่า มีคะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ 81.48 และคะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละ 83.48 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทั้งสองครั้งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผลการประเมินผลการเรียนรู้จากชุดฝึกอบรมในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน พบว่าภายหลังการฝึกอบรมอาสาสมัครมีความรู้ ทักษะด้านปฐมพยาบาล สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวัดระดับจิตสาธารณะภายหลังเสร็จสิ้นการอบรมไปแล้ว 1 เดือน พบว่าอาสาสมัครมีระดับจิตสาธารณะภายหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: จิตสาธารณะ ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ อาสาสมัคร

¹ ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

e-mail: thong_nantawat@hotmail.com. โทร. 087-687-3786

³ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁵ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สำนักงานยูวกาชาด สภากาชาดไทย เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ดำเนินการพัฒนาเยาวชนอาสาสมัครอายุระหว่าง 15-25 ปี ที่เรียกว่า อาสายูวกาชาด การพัฒนาอาสายูวกาชาดมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างให้อาสายูวกาชาดมีจิตสาธารณะ และฝึกอบรมให้อาสายูวกาชาดสามารถช่วยเหลือประชาชนตามภารกิจของสภากาชาดไทย (สภากาชาดไทย, 2551) การขยายตัวของกิจกรรมอาสายูวกาชาด ทำให้ปัจจุบันสำนักงานยูวกาชาดจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการฝึกอบรมเป็นกลยุทธ์หลักในพัฒนาอาสายูวกาชาด โดยให้การอบรมแก่อาสายูวกาชาดในฝึกอบรมในหลักสูตรพื้นฐานยูวกาชาดและหลักสูตรเฉพาะทางซึ่งสำนักงานยูวกาชาดกำหนดการจัดอบรมหลักสูตรเฉพาะทางหลักสูตรละ 2 วัน ให้สอดคล้องกับนโยบายและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาอาสายูวกาชาดตามแผนปฏิบัติงานในแต่ละปีงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการปฐมพยาบาล ซึ่งเป็นทักษะที่มุ่งเน้นให้อาสายูวกาชาดสามารถปฏิบัติได้การฝึกอบรมทักษะปฐมพยาบาลแก่อาสายูวกาชาดในปัจจุบัน อาศัยการปรับปรุงเนื้อหาจากหลักสูตรการปฐมพยาบาลตามมาตรฐานของสภากาชาดไทย ที่ใช้ระยะเวลา 5 วัน ซึ่งศูนย์ฝึกอบรมปฐมพยาบาลและสุขภาพอนามัย สภากาชาดไทยใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมที่จัดให้แก่อาสาสมัครของสภากาชาดไทยและผู้สนใจ การนำเนื้อหาที่ปรับปรุงจากหลักสูตร การปฐมพยาบาลตามมาตรฐานของสภากาชาดไทย มาจัดอบรมให้แก่อาสายูวกาชาด มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ การอบรมในหลักสูตรนี้กำหนดให้ต้องดำเนินการโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญของศูนย์ฝึกอบรมปฐมพยาบาลและสุขภาพอนามัย การฝึกปฏิบัติในเนื้อหาบางส่วน เช่น การฝึกปฏิบัติการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องใช้หุ่นจำลองเพื่อให้

เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ร่วมสาธิตและเกิดประสิทธิภาพในการฝึกปฏิบัติประกอบกับการกำหนดการฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะทางของสำนักงานยูวกาชาด สภากาชาดไทย กำหนดให้เป็นหลักสูตรระยะเวลาเพียง 2 วัน ทำให้การจัดการอบรมการปฐมพยาบาลแก่อาสายูวกาชาดดำเนินการได้ยากและไม่สามารถดำเนินการให้แพร่หลายไปในท้องถิ่น ที่มีชมรมอาสายูวกาชาดกระจายอยู่ได้อย่างทั่วถึง แนวทางหนึ่งที่สำนักงานยูวกาชาดได้ดำเนินการ คือ จัดให้มีการพัฒนาที่ปรึกษาชมรมอาสายูวกาชาดให้สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้และทักษะด้านการปฐมพยาบาลแก่อาสายูวกาชาดในท้องถิ่นของตน อย่างไรก็ตามการดำเนินการของที่ปรึกษาชมรมอาสายูวกาชาด ก็ทำได้เพียงนำความรู้และทักษะการปฐมพยาบาลไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมอาสายูวกาชาดในหลักสูตรพื้นฐานมากกว่าจะจัดการอบรมเรื่องการปฐมพยาบาล ดังนั้นการพัฒนาชุดฝึกอบรมปฐมพยาบาลเพื่อให้วิทยากรยูวกาชาดสามารถนำไปใช้จัดการฝึกอบรมแก่อาสายูวกาชาดทั่วประเทศได้สะดวกและมีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันจึงเป็นแนวทางการแก้ปัญหาที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของอาสายูวกาชาดด้านการปฐมพยาบาลได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดฝึกอบรม ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการพัฒนาชุดฝึกอบรม ได้แก่ ลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งในด้านพัฒนาการตามวัยและรูปแบบการเรียนรู้ สำหรับอาสายูวกาชาดซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลในช่วงอายุ 17-25 ปี นับเป็นบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น การอบรมอาสายูวกาชาด จึงต้องคำนึงถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ที่เป็นการเรียนรู้โดยดึงเอาประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมาเป็น

องค์ประกอบที่จะพัฒนาไปสู่ การสรุปองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งโคลบ (Kolb, 1984) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวกับ กระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์ว่าเป็น กระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ความสำคัญของ ประสบการณ์ สะท้อนผลและเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ จากประสบการณ์ที่นับว่าเป็นการทบทวนและการ ค้นพบ ซึ่งเป็นการสรุปแนวคิดที่เป็นสาระสังเขปและ นำไปสู่การฝึกฝนปฏิบัติ โดยโคลบและฟราย (Kolb & Fry, 1975) อธิบายรูปแบบการใช้ประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ตามกระบวนการเรียนรู้ว่า ประสบการณ์ จะนำไปสู่การสะสมข้อมูลและการ สังเกตที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ ข้อมูลนั้นจะ ได้รับการวิเคราะห์ สรุปและสะท้อนกลับในรูปแบบ ของ การกระทำที่จะถูกนำไปปรับปรุงพฤติกรรมและ สร้างทางเลือกในประสบการณ์ใหม่ องค์ประกอบของ การเรียนรู้ จากประสบการณ์ จึงประกอบด้วย ประสบการณ์ (Experience) การสะท้อนความคิด และอภิปราย (Reflection and Discussion) ความ เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด (Understanding and Conceptualization) การทดลองหรือประยุกต์ แนวคิด (Experiment or Application) ผู้เรียนได้นำเอาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไปประยุกต์ใช้ใน ลักษณะหรือสถานการณ์อื่นๆ จนเกิดเป็นแนวทาง ปฏิบัติของผู้เรียนเอง กระบวนการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ที่จะนำมาใช้เพื่อศึกษาการพัฒนาชุด ฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับอาสา ศึกษาดูงาน กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ นำมาพัฒนาอาสาศึกษาดูงานเป็นการเรียนรู้สอดรับกับ ลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ดังที่สวี่ตันน์ วัฒนวงศ์ (2544) นำเสนอว่า การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ต้องมีการเตรียมความพร้อม สร้างบรรยากาศของ การเรียนรู้ จะต้องใช้กลวิธีเพื่อโน้มน้าวความสนใจของ ผู้เรียนมาสู่ประเด็นการเรียนรู้ร่วมกัน และลดปัญหา

การขาดความมั่นใจอันเกิดจากการเรียนรู้ตามลำพัง ทำให้เกิดการปรับตัว ปรับแนวคิด และช่วยเหลือกัน ในการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้ของโคลบ (Kolb, 1984) ได้แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้แต่ละขั้น เป็นตัวแทนของวิธีเรียนซึ่งประกอบด้วย การสร้าง ความรู้สึก การสังเกต การคิดและการลงมือปฏิบัติ และขณะที่กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไป จะเกิดการ เชื่อมโยงระหว่างวิธีการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนที่มีรูปแบบ การเรียนรู้ที่แตกต่างกันสามารถมีบทบาทร่วมกันใน การเรียนรู้ และแต่ละขั้นตอนของการเรียนรู้ก็จะได้ ผลผลิตเป็นองค์ความรู้ที่แตกต่างกันตามรูปแบบการ เรียนรู้ที่จะนำผู้เรียนให้เรียนรู้ไปตามกระบวนการ เรียนรู้จากประสบการณ์นี้ ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัย ปฏิบัติงานอยู่ในฝ่ายส่งเสริมอาสาศึกษาดูงาน สำนักงาน ยุวกาชาด สภากาชาดไทย ซึ่งมีหน้าที่พัฒนาศักยภาพ ของอาสาศึกษาดูงานโดยตรง ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า สำนักงานยุวกาชาด สภากาชาดไทย ควรพัฒนาชุด ฝึกอบรมการปฐมพยาบาล ที่มีระยะเวลา 2 วัน ตามที่ สำนักงานยุวกาชาดได้กำหนดไว้สำหรับหลักสูตร เฉพาะทางของอาสาศึกษาดูงาน เพื่อให้อาสาศึกษาดูงาน ได้ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลควบคู่ไปกับการพัฒนา แนวคิดด้านจิตสาธารณะของตน บรรลุ ตามเป้าหมาย สำคัญของสำนักงานยุวกาชาด สภากาชาดไทย และ วิทยากรยุวกาชาดสามารถนำไปใช้จัดอบรมแก่อาสา ศึกษาดูงานในภูมิภาคได้อย่างแพร่หลายต่อไป จาก สภาพปัจจุบันและแนวคิดดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการ เรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของอาสาศึกษาดูงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการ เรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ

ของอาสาชญาภาชาดา

2. เพื่อประเมินผลกาารใ้ช้ชุดฝีกอบรมโดยใ้ช้ ภาระบวณาการเรียนรู้จากประสบบการณั้เพื่อเสริมสร้า ง จิตสาธาธารณะของอาสาชญาภาชาดา

3. เพื่อติดตามผลกาารใ้ช้ชุดฝีกอบรมโดยใ้ช้ ภาระบวณาการเรียนรู้จากประสบบการณั้เพื่อเสริมสร้า ง จิตสาธาธารณะของอาสาชญาภาชาดา

นินยามคั้พพท์

1. **ชุดฝีกอบรมโดยใ้ช้ภาระบวณาการเรียนรู้ จากประสบบการณั้** หมายถึง ชุดฝีกอบรมเรีองการ ปฐมูม พยาบาาลที่ผู้วิจัยพั้ฒนาขึ้นโดยนำภาระบวณาการเรียนรู้ จากประสบบการณั้ตามแนวคิิดของโคล้บ (Kolb, 1984) มาใ้ช้ประบอบการวางแพณ ก้าหนดว้ตฤประสงคั้ เ็ิงพฤติกรรรม กิจกรรรมการเรียนรู้สั้อ ตลอดจนวิธึการ ว้ตและประเมินผลกาารเรียนรู้ในชุดฝีกอบรม

2. **ภาระบวณาการเรียนรู้จากประสบบการณั้** หมายถึง ภาระบวณาการสร้า งความรู้ ทักษะ และ เจตคคิิด โดยกาารตั้งเอาประสบบการณั้จากตัวผู้เรียนแล้ว ภาระบวณาการใ้ช้ผู้เรียนสะท้อนคิิดเกีียวกับ ประสบบการณั้ันน้อออกมาเพื่อพั้ฒนาคิิดคิิดใหม่ เจตคคิิดใหม่และทักษะใหม่ ภาระบวณาการเรียนรู้ที่ นำมาใ้ช้ประยุกตั้ตามแนวคิิดของโคล้บ (Kolb, 1984) ประบอบด้วยภาระบวณาการ 4 ชั้น คึ้อ ชั้นสร้า ง ประสบบการณั้ (Concrete experience) ชั้นสังเกต ปฏิกริยาตอบสนอง (Reflective observation) ชั้น มโนทักคั้นเ็ิงนามธรรรม (Abstract conceptualization) ชั้นทลลอง (Active experimentation)

3. **จิตสาธาธารณะ** หมายถึง การแสดงควาาม รู้สึกและการปฏิบัติที่บ่งถึงกาารตระหนักรู้ที่แสดงออก ในรูปแบบของกาารเอาใจใส่ เป็นธูระต้อสิ่งทีเื่อ้อ ประโยชนั้แก่สังคัมส่วนรวม และหลึ้เกีียวการกระทำ ทีสร้า งความเดือดร้อนเสียหายใ้แก่บุดคคิิดอื่นและ สังคัมส่วนรวม โดยไม่ยี้ดถึ้อประโยชน์ของผู้ใดผู้หนึ่ง

เป็นทีตั้ง ประบอบด้วย องคั้ประบอบ 2 ด้าน ซึ้ง แต่ละด้านมีตัวชี้วัด ดังรายละเอีียดต้อไปนี้

- องคั้ประบอบด้านความคิิด ประบอบด้วย การตระหนักรู้ถึงปัญหา และผลกระทบจากปัญหา ตลอดจนความจำเป็นในการแก้ปัญหาของสังคัม ส่วนรวม รั้บรู้ และเ็ือมมั่นในตนเองต้อกาารทำประโยชน์ แก่ส่วนรวม ความเอาใจใส่ต้อกลุ่ม ชุมชน สังคัม ยอมรั้บในความแตกต่า งระหว่างบุดคคิิดเห็นคุดคคิิดค่าของ ความสมานันั้

- องคั้ ประบอบด้านพฤติกรรรม ประบอบด้วย การหลึ้เกีียวการกระทำทีก่อใ้เกิด ความเสียหายแก่ส่วนรวม การมีส่วนร่วมทำประโยชน์ ต้อสังคัมโดยเกิดจากความเต็มใจ ไม่หวังสิ่งตอบแทน ตามวิสัยทีจะกระทำได้ การมีส่วนร่วมแสดงควาาม คิิดเห็น และสั้อสารเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมการ เคารพสิ้ทธิและกาารปฏิบัติในสิ่งอันเป็นสาธาธารณะของ บุดคคิิดอื่น

4. **อาสาชญาภาชาดา** หมายถึง ผู้เข้าอบรมอายุ ระหว่าง 15 ปี ถึง 25 ปี ทีสังกั้ตชมรมอาสาชญาภาชาดา และเข้ารั้บการฝีกอบรมด้วยชุดฝีกอบรมโดยใ้ช้ ภาระบวณาการเรียนรู้จากประสบบการณั้เพื่อเสริมสร้า ง จิตสาธาธารณะสำหรับอาสาชญาภาชาดาทีผู้วิจัยพั้ฒนาขึ้น

ประโยชน์ทีได้รั้บจากกาารวิจัย

อาสาชญาภาชาดาได้รั้บการเสริมสร้า งจิตสาธาธารณะ จากภาระบวณาการฝีกอบรมทีใ้ช้ภาระบวณาการเรียนรู้ จากประสบบการณั้ ผลกาารวิจัยจะเป็นประโยชน์ต้อ สภาภาชาดาไทยทีจะเป็นแนวทางในการใ้ช้ภาระบวณาการ เรียนรู้จากประสบบการณั้เพื่อถ้ายทอดควาามรู้และ เสริมสร้า งจิตสาธาธารณะของอาสาชญาภาชาดา และเป็น แนวทางในการพั้ฒนาชุดฝีกอบรมสำหรับหัวข้ออื่น ๆ ในการอบรมของสำนั้กงาน ชญาภาชาดา สภาภาชาดาไทย ต้อไป

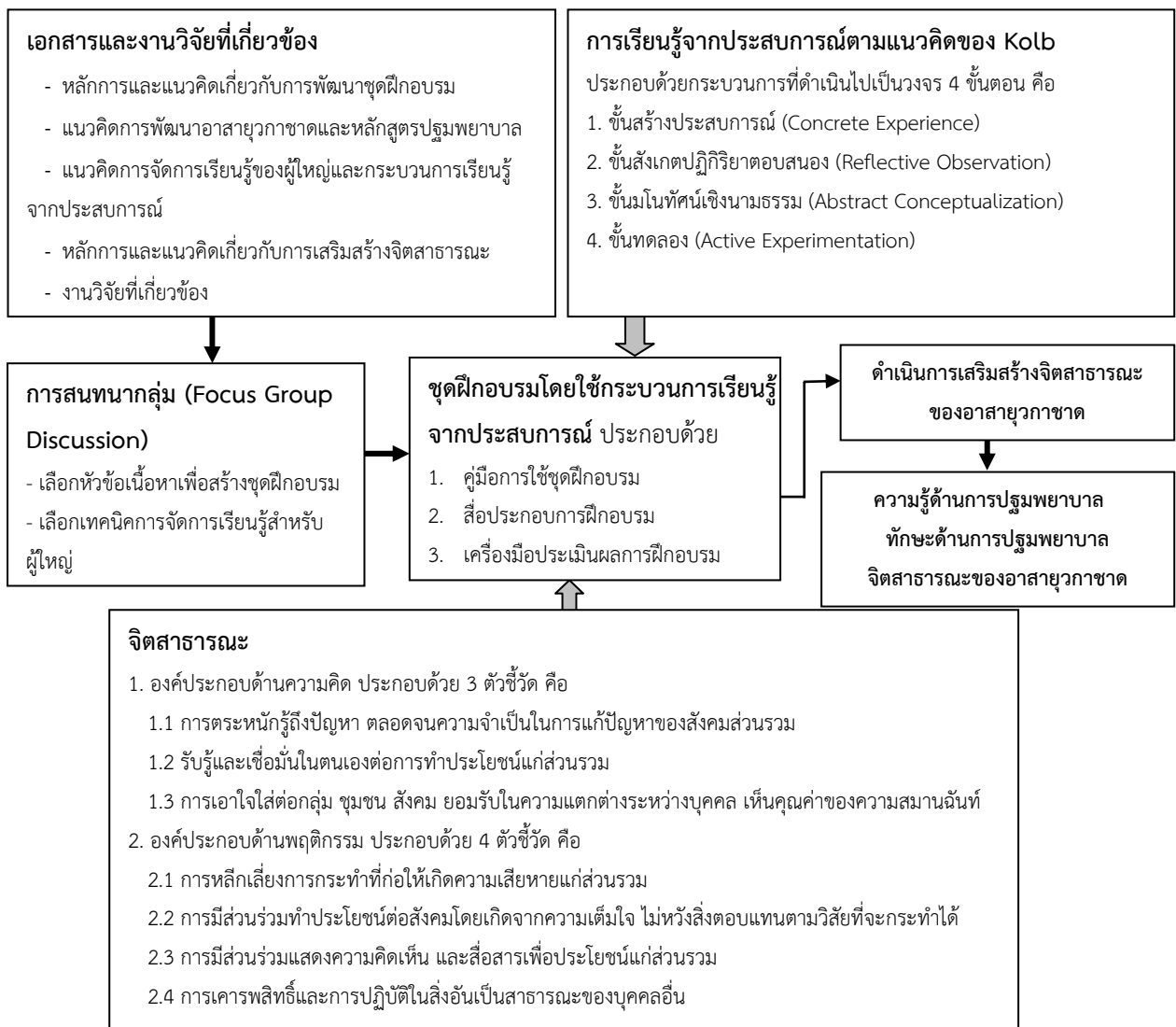

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยประยุกต์ตามแนวคิดของโคลบ (Kolb, 1984) กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวนี้จะส่งผลให้สามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นแก่อาสาสมัครควบคู่กับการเสริมสร้างควมมี จิตสาธารณะโดยอาสาสมัครจะได้มีโอกาสไตร่ตรองและซึมซับประสบการณ์ที่ได้รับ นำไปสู่การคิดเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติโดยคำนึงถึงปัญหาและผลกระทบจากที่ได้รับรู้มา และภาคปฏิบัติโดยคำนึงถึงการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดจากการกระทำ และคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อส่วนรวม

ตระหนักถึงผลกระทบต่อส่วนรวมนี้เป็นลักษณะสำคัญของการมีจิตสาธารณะซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในกิจกรรมอาสาสมัครที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ ซึ่งนำไปสู่การเกิดกระบวนการทางจิตใจ อันจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจภายในให้บุคคลต้องการแสดงพฤติกรรมที่เป็นคุณลักษณะของจิตสาธารณะซึ่งสามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและวัดได้โดยพิจารณาจากองค์ประกอบด้านความคิดและด้านพฤติกรรม (โกวิทย์ พงษ์ภักดี, 2553) ทำให้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของอาสาสมัคร ได้ดังภาพประกอบ 1

การปฏิบัติควบคู่กับการคิดและสร้างความ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. อาสาสมัครที่ได้รับการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์มีจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. อาสาสมัครที่ได้รับการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์มีความรู้ด้านการปฐมพยาบาลหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

4. อาสาสมัครที่ได้รับการฝึกอบรมจากชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์มีทักษะด้านการปฐมพยาบาลหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

5. ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

ประชากร คือ อาสาสมัครจากชมรมอาสาสมัครในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,428 คน
กลุ่มตัวอย่าง คือ ได้แก่ อาสาสมัครจำนวน 60 คน โดยการสุ่มเจาะใจเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 60 คน

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรมอาสาสมัครโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับอาสาสมัครในกรุงเทพมหานคร สังกัดชมรมอาสาสมัครสำนักงานอาสาสมัคร สภากาชาดไทย โดยวิเคราะห์

เนื้อหาที่กำหนดขึ้นจากการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดทำชุดฝึกอบรม โดยนำหลักสูตรปฐมพยาบาลตามมาตรฐานมาประกอบการวิเคราะห์

ตัวแปรที่ศึกษา

1) ความเหมาะสมและประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของอาสาสมัคร

2) ความรู้และทักษะด้านปฐมพยาบาลรวมถึงระดับจิตสาธารณะของอาสาสมัคร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2) แบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

3) ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับอาสาสมัคร

4) แบบทดสอบวัดความรู้ด้านการปฐมพยาบาลและแบบประเมินทักษะด้านการปฐมพยาบาล

5) แบบวัดจิตสาธารณะสำหรับอาสาสมัคร

6) แบบสอบถามความเหมาะสมของชุดฝึกอบรม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นการพัฒนา

1) ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหาและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุดฝึกอบรม โดยจัดการสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เป็นการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรมอาสาสมัคร

และด้านการปฐมพยาบาล จำนวน 8 คน ครั้งที่ 2 สนทนากลุ่มอาสาชวยกาชาต จำนวน 8 คน นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาประกอบการสร้าง ชุดฝึกอบรมโดยใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของอาสาชวยกาชาต

2) สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ขั้นการทดลองและประเมินผล

1) ตรวจสอบความเหมาะสมของชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน

2) นำชุดฝึกอบรมมาทดลองใช้หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมตามเกณฑ์ 80/80 จำนวน 3 ครั้ง

ทดลองครั้งที่ 1 ทดลองแบบรายบุคคล 1:1 (One to one tryout) โดยทดลองกับอาสาชวยกาชาต จำนวน 6 คน

ทดลองครั้งที่ 2 ทดลองกลุ่มเล็ก (Small group tryout) กับอาสาชวยกาชาต จำนวน 12 คน

ทดลองครั้งที่ 3 ทดลองกลุ่มใหญ่ (Field group tryout) กับอาสาชวยกาชาตจำนวน 30 คน

3.3 ขั้นติดตามผล

นำชุดฝึกอบรมที่พัฒนาแล้วไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลการฝึกอบรมจากกลุ่มตัวอย่างอาสาชวยกาชาต จำนวน 60 คน โดยเก็บข้อมูลจากทดสอบวัดความรู้ การประเมินทักษะด้านปฐมพยาบาลก่อนและหลังการฝึกอบรม และวัดระดับจิตสาธารณะของอาสาชวยกาชาตก่อนการฝึกอบรม และภายหลังผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว 1 เดือน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของชุดฝึกอบรม

2) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมโดยการหาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness) ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (อภิภู สิทธิภูมิมงคล, 2545)

3) เปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้และการประเมินทักษะด้านปฐมพยาบาล ตลอดจนการวัดระดับจิตสาธารณะสำหรับอาสาชวยกาชาต ก่อนและหลังการฝึกอบรม และผลการวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติค่าทีแบบ t-test dependent (อภิภู สิทธิภูมิมงคล, 2545)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยในขั้นการพัฒนา พบว่า ผลการสนทนากลุ่ม ทำให้ได้แนวทางเบื้องต้นของการพัฒนาชุดฝึกอบรม กล่าวคือ ชุดฝึกอบรมเรื่อง การปฐมพยาบาล โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 8 หน่วย คือ หลักการกาชาต หลักการปฐมพยาบาล การเป็นลมบาดแผลและการห้ามเลือด การบาดเจ็บของกระดูกและข้อ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ สารพิษ และหน่วยบูรณาการ โดยในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-2 เป็นการเรียนรู้แนวคิดตามหลักการกาชาตและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3-7 เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดความเข้าใจในหลักการปฏิบัติและฝึกปฏิบัติอย่างถูกต้อง ส่วนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เป็นหน่วย การเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ และประสบการณ์จากหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-7 มาบูรณาการ ในการวางแผนปฏิบัติการปฐมพยาบาลในสถานการณ์ใหม่

2. ผลการวิจัยในขั้นการพัฒนา พบว่า ผลการสอบถามความเหมาะสมของชุดฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน มีความคิดเห็นว่าชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

ในระดับมาก

ผลการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับอาสาชุกาชาต พบว่า ผลการทดลองใช้แบบรายบุคคล (One to one try out: n=6) กลุ่มเล็ก (Small group try out: n=12) และกลุ่มใหญ่ (Field try out: n=30) พบว่ามีประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม 80.19/80.76, 81.67/81.84 และ

81.48/83.46 ตามลำดับ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3. ผลการวิจัยในขั้นการติดตาม โดยนำชุดฝึกอบรมไปใช้ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของอาสาชุกาชาต พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ด้านปฐมพยาบาลก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า คะแนนหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมนี้ สูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม

คะแนนกลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	SD	t	p
ก่อนการฝึกอบรม	60	12.92	2.65	27.73	0.000
หลังการฝึกอบรม	60	24.17	2.14		

ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านปฐมพยาบาลก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยการประเมินทักษะก่อนและหลังการฝึกอบรมในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3-8 เป็นรายกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน พบว่า

คะแนนการประเมินทักษะด้านการปฐมพยาบาลหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมนี้ สูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการประเมินทักษะก่อนและหลังการฝึกอบรม (n=5)

คะแนนกลุ่มทดลอง	$\bar{X}$	SD	t	p
ก่อนการฝึกอบรม	71.90	3.49	40.89	0.000
หลังการฝึกอบรม	173.80	7.32		

และผลการวัดจิตสาธารณะสำหรับอาสาชุกาชาต เมื่อเปรียบเทียบผลการวัดจิตสาธารณะสำหรับอาสาชุกาชาต ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า

หลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมนี้สูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลการวัดจิตสาธารณะของผู้เข้ารับการอบรม ก่อนและหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมระยะเวลา 1 เดือน)

คะแนนกลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	SD	t	p
ก่อนการฝึกอบรม	60	3.93	0.38	11.38	0.0000
หลังการฝึกอบรม	60	4.45	0.18		

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง การสร้างชุดฝึกอบรม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของอาสาสมัคร มีข้อสรุปและประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ผลการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้ร่วมสนทนากลุ่มมีความเห็นตรงกันว่า หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การปฐมพยาบาล ควรเลือกจัดในเรื่องที่ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น การปฐมพยาบาลบาดแผล การห้ามเลือด และสารพิษ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัด ไม่ควรใช้กิจกรรมที่ต้องอาศัยสื่อเฉพาะ เช่น หุ่นจำลอง ซึ่งมีราคาสูง และชมรมอาสาสมัครไม่สามารถจัดหาใช้ในการฝึกอบรมได้ การจัดลำดับโครงสร้างการฝึกอบรมควรเริ่มจากการให้หลักการและความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น ก่อนนำไปสู่การฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะเพื่อให้อาสาสมัครเกิดความมั่นใจและความต้องการที่จะนำความรู้และทักษะนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ สมเกียรติ ศรีจักรวาล (2548) และ ประยุทธ์ เกิดนวล (2540) นำเสนอไว้ 3 ประการ คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เพิ่มพูนทักษะ หรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน และเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพัฒนานิสัยการทำงานให้ถูกต้องเหมาะสม

2. ชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีผลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด เพราะได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ สุเทพ หุ่นสวัสดิ์ (2540) สายยนต์ จ้อยนุแสง (2552) และชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2551) กล่าวถึง การผลิตชุดฝึกอบรมว่าจะต้องดำเนินการ 4 ขั้นตอนใหญ่ คือ ขั้นการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นการผลิตสื่อ

ประกอบกิจกรรม และขั้นการทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม ในการศึกษาครั้งนี้ มีการนำผลการสนทนากลุ่มที่ครอบคลุมความคิดเห็นทั้งจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการฝึกอบรม มาวิเคราะห์เนื้อหาและนำไปสู่แนวทางการพัฒนาชุดฝึกอบรมที่ตรงตามความต้องการ และเหมาะสมตามสภาพจริงของการนำไปใช้ในภูมิภาคต่างๆ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำเทคนิคการจัดกิจกรรมที่ได้รับการเสนอแนะไว้ในผลการสนทนากลุ่มมาเรียบเรียงให้เหมาะสมตามเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นของกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความเข้าใจและการปรับเปลี่ยนความเข้าใจ กระบวนการนี้ทำให้เกิดความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติและกระบวนการขยายความเข้าใจ

3. การใช้ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของอาสาสมัคร มีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสร้างบรรยากาศเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน โดยการจัดสถานที่ อุปกรณ์ การอำนวยความสะดวกต่างๆ เลือกใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นำประสบการณ์เดิมของตนมาขยายงานที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ ทำให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งที่กำลังเรียนรู้ และมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในภายหน้า ความตระหนักถึงคุณค่าในการเรียนรู้นี้ ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียน เมื่อรู้สึกว่สิ่งนั้น “จำเป็น” ต่อบทบาทและสถานภาพทางสังคมของตน สอดคล้องกับที่ สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร (2549) นำเสนอไว้ว่า การฝึกอบรมที่ได้ผลดีและบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมได้นั้นจำเป็นต้อง

ใช้เทคนิค วิธีการและการจูงใจที่หลากหลาย ควรใช้เทคนิคการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ได้แก่ การระดมสมอง (Brainstorming method) การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small group discussion) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา บทบาทสมมติ กิจกรรมนันทนาการ ฐานกิจกรรม การสาธิตและการแสดงแบบพฤติกรรม

4. ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์นี้ใช้กระบวนการที่ส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนเจตคติควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ความสามารถ กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ใช้เป็นหลักในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เน้นสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งสุดาตีดีอินทร์ (2546) สรุปลักษณะการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ได้แก่ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากเขามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง การจัดให้มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบจะช่วยให้ก้าวหน้าในการเรียนมากยิ่งขึ้น กระบวนการเรียนรู้ ขั้นที่ 1 ขึ้นสร้างประสบการณ์ซึ่งเป็นขั้นที่ผู้ดำเนินการอบรมกำหนดสถานการณ์เพื่อเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนดึงเอาประสบการณ์เดิมของตนออกมาเพื่อแก้ปัญหา ในขั้นตอนนี้ผลผลิตจากกระบวนการเรียนรู้ อาจเป็นความสำเร็จ หรือ ความล้มเหลว หรือความรู้สึถึงปัญหาอุปสรรค ที่เกิดจากการใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ ซึ่งจะเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาจิตสำนึกในองค์ประกอบด้านความคิด การตระหนักรู้ถึงปัญหา และผลกระทบจากปัญหา ตลอดจนความจำเป็นในการแก้ปัญหาของสังคมส่วนรวม ขั้นที่ 2 ขึ้นสังเกตปฏิกิริยาตอบสนองจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนสิ่งที่ค้นพบจากการแก้ปัญหา เป็นการแลกเปลี่ยนแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกัน ในสภาวะของการเรียนรู้ทั้งสองขั้นตอนนี้ จะช่วยสร้างความตระหนักถึง

ความสำคัญของการเรียนรู้ปัญหา ความตระหนักที่เกิดขึ้นนี้เป็นแรงจูงใจให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการแก้ปัญหา และนำไปสู่ความตั้งใจในการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้ขั้นต่อไปขั้นที่ 3 ขึ้นมโนทัศน์เชิงนามธรรม ซึ่งเป็นขั้นของการนำเสนอหลักการ วิธีการที่ถูกต้องสำหรับการแก้ปัญหาในขั้นนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง และเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถที่ได้รับ ผู้เรียนจะได้รับโอกาสที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาใช้ในสถานการณ์ใหม่ในขั้นที่ 4 ขึ้นทดลอง กระบวนการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 3 และ 4 จะทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ และเชื่อมั่นในตนเองต่อการทำประโยชน์แก่ส่วนรวม และความเอาใจใส่ต่อกลุ่ม ชุมชน สังคม ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล เห็นคุณค่าของความสมานฉันท์ และจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรม ที่เป็นองค์ประกอบของจิตสำนึกในด้านพฤติกรรม ได้แก่ การหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวม การมีส่วนร่วมทำประโยชน์ต่อสังคมโดยเกิดจากความเต็มใจ ไม่หวัง สิ่งตอบแทนตามวิสัยที่จะกระทำได้ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และสื่อสารเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม และการเคารพสิทธิและการปฏิบัติในสิ่งอันเป็นสาธารณะของบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเรียม นงรักษ์ (2552) ที่ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสำนึกของนักศึกษาในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า กระบวนการที่ทำให้เกิดจิตสำนึกประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในการตระหนักถึงปัญหาการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง การมีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ การมีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะพลเมืองที่ดี มีการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงความร่วมมือการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์สภาพปัญหา และความรัก

ความเอื้ออาทร ความสามัคคี

ข้อเสนอแนะ

1. ในการใช้ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับอาสาชวยกาชาต วิทยากรหรือผู้ดำเนินการอบรมควรศึกษาทำความเข้าใจทฤษฎีต่างๆ ที่นำมาใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะทั้งในเรื่องของกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ตามแนวคิดของโคลบ (Kolb, 1984) ความรู้ด้านการปฐมพยาบาล องค์ประกอบของจิตสาธารณะ รวมทั้งความรู้พื้นฐานด้านการฝึกอบรมจิตวิทยา และการจัดกิจกรรมกลุ่มซึ่งจะช่วยให้ผลของการฝึกอบรมประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามการดำเนินกิจกรรมด้วยกระบวนการกลุ่ม และการนำเสนอผลงานควรรักษาเวลาตามที่กำหนด เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อกิจกรรมในขั้นต่อไป กิจกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะควรเป็นกิจกรรมที่มาจากประสบการณ์ที่เน้นกระบวนการทางความรู้สึก/จิตใจให้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตามขั้นตอนของโคลบ (Kolb, 1984) ความรู้ชุดฝึกอบรม เรื่อง ปฐมพยาบาล ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ทุกขั้นตอนจะส่งผลต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของผู้เข้ารับการอบรม ดังนั้น วิทยากรผู้ให้การอบรมควรศึกษาทำความเข้าใจชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ และสังเกตพฤติกรรมและแนวคิดของผู้เข้ารับการอบรมที่สะท้อนออกมาในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถชี้แนะและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม การประเมินทักษะหลังการฝึกอบรม มีทั้งที่ปฏิบัติงานเป็นรายหน่วย และการให้แบ่งกลุ่มย่อยในหน่วยเพื่อปฏิบัติงาน วิทยากรควรทำความเข้าใจคำชี้แจงในส่วนประเมินผลของคู่มือ

การใช้ชุดฝึกอบรมให้ชัดเจน

2. ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และจิตสาธารณะของอาสาชวยกาชาตได้ ดังนั้น ควรเผยแพร่ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ เรื่อง การปฐมพยาบาลที่พัฒนาขึ้น โดยนำไปใช้ในการอบรมวิทยากรชวยกาชาต เพื่อให้สามารถนำชุดฝึกอบรม ไปใช้พัฒนาศักยภาพของอาสาชวยกาชาตในภูมิภาคของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะและจิตสาธารณะของอาสาชวยกาชาตได้ ดังนั้น จึงสามารถนำรูปแบบการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของอาสาชวยกาชาต มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของอาสาชวยกาชาตในหัวเรื่องอื่นๆ และสำหรับอาสาสมัครกลุ่มอื่นๆ ตลอดจนควรมีการนำกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านอื่นๆ ของอาสาสมัครต่อไป

เอกสารอ้างอิง

โกวิท พงษ์ภักดี. (2553). การใช้โปรแกรมฝึกการคิดแบบโยนิโสมนัสสิกการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2551). ชุดการสอน.

<http://inno-sawake.blogspot.com/>

- 2008/07/1.html
- ประยูทธ เกิดนวล. (2540). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรบพฤติกรรมกลุ่มกับการทำงานร่วมกัน. นครสวรรค์: สำนักวิจัยสถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- เรียม นมรักษ์. (2552). การวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักศึกษาในองค์กร นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สมเกียรติ ศรีจักรวาท. (2548). การวางแผนและการจัดการประชุมทางวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สภาการศึกษาไทย. (2551). รายงานประจำปี 2550 สภาการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศิรินทรา.
- สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร. (2549). การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: BK อินเทอร์เน็ตจำกัด.
- สุดาวดี ดีอินทร์. (2546). กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มอาชีพ บ้านสูงใต้ - ตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานอกระบบ). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2544). จิตวิทยาการศึกษาวัยผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: ซีระป้อมวรรณกรรม.
- สุเทพ หุ่นสวัสดิ์. (2540). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิค. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สายยนต์ จ้อยนุแสง. (2552). การพัฒนาชุดฝึกอบรมครูเสริมสร้างความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภิภู สิทธิภูมิมงคล. (2545). การพัฒนาชุดฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาและการทดลองใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Kolb, D. & Fry, R. (1975). *Toward and Applied Theory of Experiential Learning*. In C.Cooper (Ed.), *Theories of Group Process*. London: John Wiley.

BSRI THAILAND WU